

Straatsburg, 5.7.2016
COM(2016) 444 final

2016/0206 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de ondertekening namens de Europese Unie van de Brede Economische en Handelsovereenkomst tussen Canada, enerzijds, en de Europese Unie en haar lidstaten, anderzijds

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• **Motivering en doel van het voorstel**

De Commissie heeft op basis van de onderhandelingsrichtsnoeren van de Raad onderhandeld over de Brede Economische en Handelsovereenkomst (Comprehensive Economic and Trade Agreement, CETA) met het oog op het tot stand brengen van een vooruitstrevende en bevoorrechte economische relatie met Canada. Canada is een strategische partner van de Europese Unie waarmee wij een verleden delen op basis van gemeenschappelijke waarden en belangen, en waarmee wij tevens een positieve en toekomstgerichte relatie wensen tot stand te brengen. Dit zou moeten leiden tot nieuwe mogelijkheden voor handel en investeringen tussen de Europese Unie en Canada, met name door een verbeterde markttoegang voor goederen en diensten en door betere regels inzake handel voor de economische actoren.

Hiertoe hebben de EU en Canada een ambitieuze overeenkomst bereikt die nieuwe mogelijkheden voor handel en investeringen zal ontsluiten voor de economische actoren aan beide zijden van de Atlantische Oceaan. Met deze overeenkomst benadrukken beide zijden ook hoe belangrijk het is dat de economische activiteit plaatsvindt binnen een door de overheid opgesteld kader van duidelijke en transparante regelgeving, en dat zij het recht om in het algemeen belang regelgeving vast te stellen als een grondbeginsel van de overeenkomst beschouwen.

Bijgaand voorstel voor een besluit van de Raad vormt het rechtsinstrument voor de ondertekening van de Brede Economische en Handelsovereenkomst (CETA) tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Canada, anderzijds.

De CETA-onderhandelingen zijn op 1 augustus 2014 afgerond en geparafeerd door de hoofdonderhandelaars, waarna voorzitter Barroso, voorzitter Van Rompuy en minister-president Harper de afronding van de CETA-onderhandelingen tijdens de top EU-Canada op 26 september 2014 gezamenlijk hebben aangekondigd; de tekst van de overeenkomst is vervolgens op dezelfde dag bekendgemaakt. De juridisch getoetste tekst van de CETA is op 29 februari 2016 gepubliceerd en kan via de volgende link worden geraadpleegd:

http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2014/september/tradoc_152806.pdf

• **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

De samenwerkingsrelatie op handels- en economisch gebied tussen de EU en Canada bestaat al lang, te beginnen bij de kaderovereenkomst voor commerciële en economische samenwerking van 1976, het gezamenlijk actieplan van 1996 en het *EU-Canada Trade Initiative (ECTI)* van 1998. Daarnaast hebben de EU en Canada verscheidene bilaterale sectorale overeenkomsten gesloten, met name de overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking uit 1996, de overeenkomst inzake wederzijdse erkenning van overeenstemmingsbeoordeling uit 1998, de veterinaire overeenkomst uit 1998, de mededingingsovereenkomst uit 1999, de overeenkomst inzake de handel in wijnen en gedistilleerde dranken uit 2003, de overeenkomst inzake de veiligheid van de burgerluchtvaart uit 2009 en de uitgebreide overeenkomst inzake luchtvervoer uit 2009.

Deze overeenkomsten blijven van kracht, waarbij de volgende uitzonderingen gelden.

De overeenkomst inzake alcoholhoudende dranken uit 1989 en de overeenkomst inzake wijnen en gedistilleerde dranken uit 2003 zullen in de bij bijlage 30-B gewijzigde versie worden opgenomen in de CETA en zullen daarvan deel uitmaken.

De overeenkomst inzake wederzijdse erkenning uit 1998 komt te vervallen met ingang van de datum van inwerkingtreding van de CETA.

De EU en Canada erkennen de resultaten die zijn bereikt in het kader van de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de regering van Canada inzake sanitaire maatregelen ter bescherming van de volksgezondheid en de diergezondheid bij de handel in levende dieren en dierlijke producten, gedaan te Ottawa op 17 december 1998 (de "veterinaire overeenkomst") en bevestigen hun voornemen

om deze werkzaamheden voort te zetten in het kader van de CETA. De veterinaire overeenkomst uit 1998 wordt met ingang van de datum van inwerkingtreding van de CETA door de CETA vervangen.

De hieronder vermelde bilaterale overeenkomsten houden op van kracht te zijn en worden vervangen door de CETA. Zij komen te vervallen met ingang van de datum van inwerkingtreding van de CETA.

- *Agreement between the Government of the Republic of Croatia and the Government of Canada for the Promotion and Protection of Investments* (Overeenkomst tussen de regering van de Republiek Kroatië en de regering van Canada ter bevordering en bescherming van investeringen), gedaan te Ottawa op 3 februari 1997;
  - *Agreement between the Czech Republic and Canada for the Promotion and Protection of Investments* (Overeenkomst tussen de Tsjechische Republiek en Canada ter bevordering en bescherming van investeringen), gedaan te Praag op 6 mei 2009;
  - *Agreement between the Government of the Republic of Hungary and the Government of Canada for the Promotion and Reciprocal Protection of Investments* (Overeenkomst tussen de regering van de Republiek Hongarije en de regering van Canada ter bevordering en wederzijdse bescherming van investeringen), gedaan te Ottawa op 3 oktober 1991;
  - *Agreement between the Government of the Republic of Latvia and the Government of Canada for the Promotion and Protection of Investments* (Overeenkomst tussen de regering van de Republiek Letland en de regering van Canada ter bevordering en bescherming van investeringen), gedaan te Riga op 5 mei 2009;
  - *Exchange of Notes between the Government of Canada and the Government of the Republic of Malta Constituting an Agreement Relating to Foreign Investment Insurance* (Uitwisseling van nota's tussen de regering van Canada en de regering van de Republiek Malta welke een overeenkomst inhoudt betreffende verzekering met betrekking tot buitenlandse investeringen), gedaan te Valletta op 24 mei 1982;
  - *Agreement between the Government of the Republic of Poland and the Government of Canada for the Promotion and Reciprocal Protection of Investments* (Overeenkomst tussen de regering van de Republiek Polen en de regering van Canada ter bevordering en wederzijdse bescherming van investeringen), gedaan te Warschau op 6 april 2009;
  - *Agreement between the Government of Romania and the Government of Canada for the Promotion and Reciprocal Protection of Investment* (Overeenkomst tussen de regering van Roemenië en de regering van Canada ter bevordering en wederzijdse bescherming van investeringen), gedaan te Boekarest op 8 mei 2009;
  - *Agreement between the Slovak Republic and the Government of Canada for the Promotion and Protection of Investments* (Overeenkomst tussen de Republiek Slowakije en de regering van Canada ter bevordering en bescherming van investeringen), gedaan te Bratislava op 20 juli 2010.
- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

De CETA is volledig in overeenstemming met het beleid van de Unie, met inbegrip van het beleid inzake de internationale handel. De CETA zal in dit verband de EU-wetgeving niet versoepelen of wijzigen en zal de EU-normen op geen enkel gereguleerd gebied wijzigen, verlagen of afschaffen. Alle uit Canada ingevoerde producten zullen moeten voldoen aan de EU-voorschriften (bv. technische voorschriften en productnormen, sanitaire en fytosanitaire wetgeving, voorschriften inzake voedselveiligheid, gezondheids- en veiligheidsnormen, regels inzake GGO's, milieubescherming, consumentenbescherming, enz.).

De CETA omvat ook hoofdstukken over handel en duurzame ontwikkeling, handel en arbeid, alsmede handel en milieu die een koppeling tot stand brengen tussen de handelsovereenkomst en de algemene doelstellingen van de EU inzake duurzame ontwikkeling en op specifieke doelstellingen op het gebied van arbeid, milieu en klimaatverandering.

Bovendien vrijwaart de EU in het kader van de CETA, net als in alle andere handelsovereenkomsten, de openbare diensten volledig. De lidstaten van de EU zullen bepaalde diensten via openbare monopolies

mogen aanbieden als zij dat wensen. De CETA zal overheden er niet toe dwingen of aanmoedigen openbare diensten zoals watervoorziening, gezondheidszorg, sociale diensten en onderwijs te privatiseren of te dereguleren. De lidstaten van de EU zullen kunnen blijven beslissen welke diensten zij universeel en openbaar wensen te houden en wensen te subsidiëren. Bovendien houdt in het kader van de CETA niets een overheid in een lidstaat van de EU tegen eventuele autonome beslissingen tot het privatiseren van deze sectoren in de toekomst te allen tijde ongedaan te maken.

De CETA waarborgt dat geen afbreuk wordt gedaan aan het recht van overheden om beleidsmatig regelgevend op te treden. Bovendien moet elk besluit van het Gemengd Comité voor de CETA door elke partij worden goedgekeurd, zodat deze besluiten onderworpen zijn aan de toepasselijke interne voorschriften en procedures van de EU.

Het forum voor samenwerking op regelgevingsgebied zal binnen de CETA functioneren als vrijwillig samenwerkingsmechanisme voor de uitwisseling van ervaringen en relevante informatie tussen regelgevende instanties en zal helpen vaststellen op welke gebieden regelgevers zouden kunnen samenwerken. Het zal geen bestaande regelgeving kunnen wijzigen of nieuwe wetgeving kunnen ontwikkelen. Het forum voor samenwerking op regelgevingsgebied zal slechts ondersteuning bieden en voorstellen doen aan regel- en wetgevers. Het zal de beslissingsbevoegdheid van de regelgevende instanties in de EU-lidstaten of op EU-niveau op geen enkele wijze beperken.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

• Rechtsgrondslag

De CETA heeft dezelfde doelstellingen en in wezen dezelfde inhoud als de vrijhandelsovereenkomst met Singapore (EUSFTA). Derhalve is de bevoegdheid van de Unie in beide gevallen dezelfde. Gelet op de gerezen twijfel over de reikwijdte en de aard van de bevoegdheid van de Unie om de EUSFTA te sluiten, heeft de Commissie in juli 2015 het Hof van Justitie gevraagd om een advies overeenkomstig artikel 218, lid 11, VWEU (zaak A-2/15). In zaak A-2/15 heeft de Commissie het standpunt naar voren gebracht dat de Unie exclusief bevoegd is om de EUSFTA te sluiten, althans dat zij ten minste over een gedeelde bevoegdheid beschikt met betrekking tot die gebieden waarop zij niet exclusief bevoegd is. Veel lidstaten hebben echter een ander standpunt naar voren gebracht. Tegen deze achtergrond en teneinde de ondertekening van de overeenkomst niet te vertragen, heeft de Commissie besloten voor te stellen dat de overeenkomst als gemengde overeenkomst wordt ondertekend. Desalniettemin laat dit de door de Commissie in zaak A-2/15 tot uitdrukking gebrachte zienswijze onverlet. Zodra het Hof zijn advies in zaak A-2/15 uitbrengt, zullen daaruit de desbetreffende conclusies moeten worden getrokken.

• Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)

Het gemeenschappelijk handelsbeleid is krachtens artikel 3 VWEU een exclusieve bevoegdheid van de Unie. De Commissie is van mening dat andere onderwerpen binnen deze overeenkomst die buiten het gemeenschappelijk handelsbeleid vallen, onder de exclusieve bevoegdheid van de EU vallen.

• Evenredigheid

Dit voorstel is in overeenstemming met de visie van de Europa 2020-strategie en draagt bij tot de handels- en ontwikkelingsdoelstellingen van de Unie.

• Keuze van het instrument

Dit voorstel is in overeenstemming met artikel 218, lid 5, VWEU, uit hoofde waarvan de Raad besluiten over internationale overeenkomsten vaststelt. Er bestaat geen ander rechtsinstrument dat kan worden gebruikt om de in dit voorstel uitgedrukte doelstellingen te bereiken.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Evaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan**

Niet van toepassing.

- **Raadpleging van belanghebbenden**

Voorafgaand aan de start van de onderhandelingen hebben de EU en Canada in 2007 besloten om gezamenlijk een studie uit te voeren en een evaluatie te maken van de kosten en baten van een hechter economisch partnerschap. In het kader van die gezamenlijke evaluatie¹ hebben de Europese Commissie en Canada twee raadplegingen van belanghebbenden georganiseerd. De Europese Commissie heeft in februari en maart 2008 een onlineraadpleging van het maatschappelijk middenveld uitgevoerd op basis van een vragenlijst over de verschillende aspecten van de handels- en investeringsbetrekkingen tussen de EU en Canada. In maart en april 2008 heeft Canada een soortgelijke vragenlijst verdeeld onder de leden van het nationale stuurcomité.

Een hoog percentage van de respondenten was van oordeel dat, in weerwil van de robuuste bestaande handels- en investeringsbetrekkingen tussen de EU en Canada, er nog steeds veel belemmeringen bestaan en dus veel potentieel om de bilaterale betrekkingen te verbeteren.

Er bestond een algemene consensus tussen de respondenten van de EU dat nauwere economische samenwerking tussen Canada en de EU wenselijk is.

Bijzondere nadruk werd gelegd op de noodzaak om piektarieven en belastende niet-tarifaire handelsbelemmeringen af te schaffen en er werd met aandrang verzocht om betere samenwerking op het gebied van regelgeving.

Bovendien is tijdens de CETA-onderhandelingen een aantal raadplegingsmethoden gebruikt in het kader van de duurzaamheidseffectbeoordeling². Zo waren er onder andere ontmoetingen met het maatschappelijk middenveld, een workshop voor belanghebbenden en een website met een discussieforum. De ontmoetingen met het maatschappelijk middenveld vonden plaats in Brussel en in Ottawa en werden bijgewoond door een breed gamma van belangengroepen en vakbonden. Aan de workshop voor belanghebbenden in Ottawa namen branche- en beroepsorganisaties, arbeidsorganisaties, vakbonden uit de openbare en particuliere sector, milieuorganisaties enz. deel. Daarnaast hebben diverse academische deskundigen en deskundigen uit diverse instellingen nuttige opmerkingen over de duurzaamheidseffectbeoordeling gemaakt.

- **Bijeenbrengen en gebruik van expertise**

De EU en Canada hebben een gezamenlijke studie uitgevoerd met medewerking van professor Walid Hejazi (Rotman Business School, Universiteit van Toronto), verantwoordelijk voor de opstelling van de studie, en professor Joe Francois (Universiteit van Linz), verantwoordelijk voor het opstellen van de economische modellen van de studie.

De CETA-duurzaamheidseffectbeoordeling werd uitgevoerd door de externe contractant "Development Solutions".

- **Effectbeoordeling**

In oktober 2008 hebben de EU en Canada hun gezamenlijke studie "*Assessing the Costs and Benefits of a Closer EU-Canada Economic Partnership*" (evaluatie van de kosten en baten van een hechter economisch partnerschap tussen de EU en Canada) gepubliceerd. Uit die studie is toen gebleken dat de liberalisering van de handel in goederen en diensten voordelen zal opleveren voor zowel de EU als Canada. Het volledige verslag is beschikbaar op de website van DG Handel:

http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2008/october/tradoc_141032.pdf

---

¹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2008/october/tradoc_141032.pdf

² http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2011/september/tradoc_148201.pdf

Verder bevat de duurzaamheidseffectbeoordeling, die is uitgevoerd tijdens de onderhandelingen, een uitvoerige beoordeling van de mogelijke effecten van de liberalisering van de handel in het kader van de overeenkomst. In de analyse worden de economische, sociale en milieueffecten in Canada en de Europese Unie onderzocht voor drie belangrijke sectoren, zestien subsectoren en zeven horizontale kwesties. In de analyse worden tevens de mogelijke effecten onderzocht van de CETA op de VS, Mexico en andere landen en regio's, waaronder een aantal ontwikkelingslanden en de Europese overzeese landen en gebieden Saint-Pierre-et-Miquelon en Groenland. De taakomschrijving, het tussentijds verslag en het eindverslag zijn beschikbaar op de website van DG Handel:

<http://ec.europa.eu/trade/policy/policy-making/analysis/sustainability-impact-assessments/assessments/#study-geo-14>

De EU en Canada hebben een ambitieuze overeenkomst bereikt die zal leiden tot nieuwe mogelijkheden voor handel en investeringen aan beide zijden van de Atlantische Oceaan en die de werkgelegenheid in Europa zal stimuleren. Met de CETA worden douanerechten opgeheven, komt er een einde aan beperkingen op de toegang tot overheidsopdrachten, wordt de markt voor diensten opengesteld, worden aan investeerders voorspelbare voorwaarden geboden en — last but not least — de CETA zal helpen voorkomen dat innovaties en traditionele producten van de EU illegaal worden gekopieerd. De overeenkomst bevat ook alle garanties om te waarborgen dat de economische winst niet ten koste gaat van de grondrechten, sociale normen, het recht van overheden om regelgeving vast te stellen, milieubescherming of de gezondheid en veiligheid van de consument.

- **Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging**

De CETA valt niet onder de Refit-procedures; desalniettemin bevat de overeenkomst een aantal bijzondere bepalingen voor kleine en middelgrote ondernemingen (zoals een potentiële vermindering van de procedurekosten in het kader van het stelsel van investeringsrechten voor eisers die kleine en middelgrote ondernemingen zijn).

- **Grondrechten**

Het voorstel heeft geen negatieve gevolgen voor de bescherming van de grondrechten in de Unie.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

De gevolgen van deze overeenkomst voor de EU-begroting zijn tweeledig:

Wat de **INKOMSTEN** betreft: de gederfde rechten worden geraamd op 311 miljoen EUR bij de volledige uitvoering van de overeenkomst na zeven jaar, aangezien 97,7 % van de EU-tarieflijnen zullen worden afgeschaft bij de inwerkingtreding van de overeenkomst en daarna stapsgewijs nogmaals 1 % binnen 3, 5 of 7 jaar. Het bedrag van 311 miljoen EUR komt overeen met 80 % van de geraamde rechten die door de lidstaten worden geïnd op ingevoerde Canadese producten, op basis van de gegevens van 2015. In de raming wordt rekening gehouden met het nieuwe eigenmiddelenbesluit waarbij de inningskosten die de lidstaten inhouden van 25 % tot 20 % wordt verlaagd.

Wat de **UITGAVEN** betreft: de CETA wordt de eerste handelsovereenkomst waarin het nieuwe stelsel van investeringsrechten (*Investment Court System, ICS*) in het kader van het systeem voor de beslechting van investeringsgeschillen is opgenomen. Voor de financiering van de permanente structuur, bestaande uit een gerecht en een beroepsinstantie, is derhalve vanaf 2017 jaarlijks een bedrag van 0,5 miljoen EUR aan extra uitgaven voorzien (onder voorbehoud van bekrachtiging).

Anderzijds brengt het voorstel de aanwending van administratieve middelen onder begrotingsonderdeel XX 01 01 01 (Uitgaven in verband met ambtenaren en tijdelijke functionarissen in dienst bij de instelling) met zich mee, aangezien naar schatting één administrateur als VTE zal worden belast met de taken die verband houden met deze overeenkomst. Dit is aangegeven in het financieel memorandum en onderworpen aan de daarin genoemde voorwaarden.

5. OVERIGE ELEMENTEN

• Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage

Het administratieve en institutionele hoofdstuk voorziet in de oprichting van een Gemengd Comité voor de CETA dat voortdurend toezicht zal houden op de uitvoering, de werking en het effect van deze overeenkomst. Het Gemengd Comité voor de CETA bestaat uit vertegenwoordigers van de Europese Unie en vertegenwoordigers van Canada, vergadert eenmaal per jaar of op verzoek van een partij en houdt toezicht op de werkzaamheden van alle krachtens deze overeenkomst ingestelde gespecialiseerde comités en andere organen.

- Het is belangrijk op te merken dat het Gemengd Comité voor de CETA geen onafhankelijk orgaan is en dat het zijn besluiten en aanbevelingen alleen in overleg met de EU en Canada vaststelt. Het zal de beslissingsbevoegdheid van de regelgevende instanties in de EU-lidstaten of op EU-niveau, of die van de instellingen waardoor zij zijn gemachtigd, op geen enkele wijze beperken.
- De EU en Canada kunnen, via het Gemengd Comité voor de CETA, besluiten de bijlagen te wijzigen. Wanneer de partijen een dergelijk besluit goedkeuren, moet dit gebeuren volgens hun respectieve toepasselijke interne voorschriften en procedures. De EU besluit dus volgens haar in het EU-Verdrag vastgestelde interne procedures of zij al dan niet instemt met een besluit van het Gemengd Comité. Het Gemengd Comité voor de CETA kan derhalve niet handelen zonder een besluit van de EU-instellingen, genomen overeenkomstig de interne wettelijke procedure van de EU.
- De bevoegdheid van gemengde comités om bepaalde wijzigingen vast te stellen is een gemeenschappelijk kenmerk van alle internationale overeenkomsten, ook van de handelsovereenkomsten van de EU.
- Er is een specifieke lijst van bijlagen, zoals neergelegd in artikel 30.2, die het Gemengd Comité voor de CETA niet kan wijzigen omdat daarvoor de volledige wijzigingsprocedure nodig is. Die lijst omvat: hoofdstuk acht (Investerings), hoofdstuk negen (Grensoverschrijdende handel in diensten), hoofdstuk tien (Tijdelijke toelating en tijdelijk verblijf van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden) en hoofdstuk dertien (Financiële diensten), met uitzondering van bijlage 10-A (Lijst van contactpunten van de lidstaten van de Europese Unie).

De volgende gespecialiseerde comités, die onder toezicht van het Gemengd Comité voor de CETA zullen staan, worden opgericht:

- het Comité voor de handel in goederen, dat aangelegenheden behandelt met betrekking tot de handel in goederen, tarieven, technische handelsbelemmeringen, het Protocol inzake de wederzijdse aanvaarding van de resultaten van conformiteitsbeoordelingen alsmede intellectuele-eigendomsrechten met betrekking tot goederen. Tevens worden het Comité voor landbouw, het Comité voor wijn en gedistilleerde dranken alsmede de Gemengde Sectorgroep voor farmaceutische producten ingesteld onder auspiciën van het Comité voor de handel in goederen, waaraan zij verslag uitbrengen;
- het Comité voor diensten en investeringen, dat aangelegenheden behandelt met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten, investeringen, tijdelijke toelating, elektronische handel en intellectuele-eigendomsrechten die verband houden met diensten;
- het Gemengd Comité douanesamenwerking ("*Joint Customs Cooperation Committee*" of "JCCC"), dat is ingesteld bij de *Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en Canada betreffende samenwerking en wederzijdse bijstand in douanezaken* van 1998, dat in het kader van deze overeenkomst aangelegenheden behandelt met betrekking tot oorsprongsregels, oorsprongsprocedures, douane en handelsbevordering, grensmaatregelen en tijdelijke schorsing van preferentiële tariefbehandeling;
- het Gemengd Comité van beheer voor sanitaire en fytosanitaire maatregelen, dat aangelegenheden behandelt met betrekking tot sanitaire en fytosanitaire maatregelen;
- het Comité voor overheidsopdrachten, dat aangelegenheden behandelt met betrekking tot overheidsopdrachten;
- het Comité financiële diensten, dat aangelegenheden behandelt met betrekking tot financiële diensten;

- het Comité voor handel en duurzame ontwikkeling, dat aangelegenheden behandelt met betrekking tot duurzame ontwikkeling;
- het Forum voor samenwerking op regelgevingsgebied, dat aangelegenheden behandelt met betrekking tot samenwerking op regelgevingsgebied; en
- het Comité voor geografische aanduidingen voor de CETA, dat aangelegenheden behandelt met betrekking tot geografische aanduidingen.

Voor zover een van deze gespecialiseerde comités beslissingsbevoegdheid heeft in het kader van de CETA, worden deze beslissingen op dezelfde wijze genomen als die van het Gemengd Comité.

- **Uitvoering in de EU**

Om de uitvoering van de overeenkomst te waarborgen, moeten bepaalde maatregelen worden genomen. Deze maatregelen zullen tijdig vóór de toepassing van de overeenkomst worden ingevoerd. Het gaat om een uitvoeringsverordening van de Commissie tot opening van de tariefcontingenten waarin de overeenkomst voorziet, die moet worden vastgesteld overeenkomstig artikel 58, lid 1, van Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 9 oktober 2013 tot vaststelling van het douanewetboek van de Unie.

- **Toelichtende stukken (bij richtlijnen)**

Niet van toepassing.

- **Artikelsgewijze toelichting**

De CETA is een brede handels- en investeringsovereenkomst met bepalingen inzake nationale behandeling en markttoegang voor goederen, handelsmaatregelen, technische handelsbelemmeringen, sanitaire en fytosanitaire maatregelen, douane en handelsbevordering, subsidies, investeringen, grensoverschrijdende handel in diensten, tijdelijke toelating en tijdelijk verblijf van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden, wederzijdse erkenning van beroepskwalificaties, interne regelgeving, financiële diensten, internationale zeevervoersdiensten, telecommunicatie, elektronische handel, mededingingsbeleid, overheidsondernemingen, ondernemingen met een overheidsmonopolie en ondernemingen waaraan bijzondere rechten of voorrechten zijn toegekend, overheidsopdrachten, intellectuele eigendom, samenwerking op regelgevingsgebied, handel en duurzame ontwikkeling, handel en arbeid, handel en milieu, bilaterale dialogen en samenwerking, administratieve en institutionele bepalingen, transparantie en geschillenbeslechting.

Dankzij de CETA zullen Europese bedrijven in Canada aanmerkelijk meer commerciële mogelijkheden krijgen. Met de CETA zullen Europese bedrijven de beste behandeling krijgen die Canada ooit aan handelspartners heeft aangeboden, zodat voor EU-ondernemingen gelijke mededingingsvoorwaarden ontstaan op de Canadese markt.

Door het openstellen van de markten moet de CETA de economische groei en werkgelegenheid in de EU ondersteunen en voor de Europese consument bijkomende voordelen opleveren. De overeenkomst heeft het potentieel de prijzen laag te houden en de consument een ruimere keuze aan kwalitatief hoogwaardige producten te bieden. De CETA zal de EU-normen niet veranderen. Normen en voorschriften inzake voedselveiligheid, productveiligheid, consumentenbescherming, gezondheid, milieu, sociale en arbeidsnormen enz. zullen ongewijzigd blijven. Alle uit Canada ingevoerde goederen zullen zonder uitzondering moeten voldoen aan alle EU-productvoorschriften.

Meer in het bijzonder biedt de CETA:

Besparingen op douanerechten

De CETA biedt de Europese consumenten en bedrijven tastbare voordelen door de afschaffing of vermindering van de douanerechten - deze behoren tot de meest verstrekkende reducties die de EU in een handelsovereenkomst heeft bereikt. Dit biedt belangrijke marktkansen voor Europese bedrijven, waaronder kleine en middelgrote ondernemingen. Belangrijk: zodra de CETA in werking treedt, worden de meeste douanerechten afgeschaft. Door het verminderen van de douanetarieven zullen de

normen van de EU niet verlagen of veranderen. Bij de invoer uit Canada moeten de EU-voorschriften worden nageleefd.

Mogelijkheden voor dienstverleners en transparante en doeltreffende mechanismen voor investeringsbescherming en geschillenbeslechting

De CETA is veruit de meest verstrekkende overeenkomst die de EU ooit op het gebied van diensten en investeringen heeft gesloten. Europese bedrijven krijgen meer mogelijkheden om gespecialiseerde maritieme vervoersdiensten te verlenen, zoals baggerwerkzaamheden, het verplaatsen van lege containers en het vervoer van bepaalde goederen binnen Canada. Europese bedrijven krijgen ook nieuwe voordelen wanneer het erom gaat investeringsprojecten in Canada goedgekeurd te krijgen, om in geval van oneerlijke behandeling hun investeringen te beschermen en om hun rechten te doen gelden door middel van een evenwichtig en doeltreffend systeem voor geschillenbeslechting. In alle dienstensectoren, zoals milieu, telecommunicatie en financiën, wordt de markttoegang gegarandeerd, zowel op federaal niveau als — en dit voor het eerst — op provinciaal niveau. Zoals in al haar handelsovereenkomsten beschermt de EU ook in de CETA de openbare diensten. Nogmaals: Canadese investeerders en dienstverleners zullen aan de geldende EU-voorschriften moeten voldoen.

Bescherming van investeringen en beslechting van investeringsgeschillen

In de CETA zijn alle innovaties van de nieuwe aanpak van de EU op het gebied van investeringen en de daarbij horende geschillenbeslechting opgenomen, zodat de overeenkomst dus tegemoetkomt aan de verwachtingen van de belanghebbenden over een eerlijker, transparanter en geïnstitutionaliseerd systeem voor de beslechting van investeringsgeschillen. Met de CETA worden belangrijke innovaties op dit gebied ingevoerd, zodat een hoog niveau van bescherming voor investeerders is gewaarborgd, met volledig behoud van het recht van overheden om regelgeving vast te stellen en om legitieme doelstellingen van overheidsbeleid, zoals de bescherming van de gezondheid, de veiligheid of het milieu, na te streven. De CETA betekent een aanzienlijke breuk met de traditionele benadering van investeringsbescherming en beslechting van investeringsgeschillen in de meeste bestaande bilaterale investeringsverdragen wereldwijd. Met de CETA worden dubbelzinnigheden weggenomen die het oude stelsel kwetsbaar maakten voor misbruik of buitensporige interpretaties en wordt een onafhankelijk stelsel van investeringsgerechten opgericht dat bestaat uit een permanent gerecht en een beroepsinstantie, waar geschillenbeslechtingsprocedures op een transparante en onpartijdige wijze worden gevoerd.

Wederzijdse erkenning van beroepskwalificaties

De overeenkomst schept een kader voor de wederzijdse erkenning van kwalificaties voor gereguleerde beroepen, zoals architecten, accountants en ingenieurs. De relevante beroepsorganisaties in de EU en Canada beschikken nu over een kader waarin de voorwaarden zijn neergelegd voor de onderhandelingen met het oog op overeenkomsten inzake de wederzijdse erkenning van hun respectieve beroepen. Deze overeenkomsten moeten dan door de EU en Canada worden aanvaard en bekrachtigd.

Gemakkelijkere overplaatsing van personeel van bedrijven en andere beroepsbeoefenaren tussen de EU en Canada

Dankzij de CETA wordt het voor bedrijven gemakkelijker om personeel tijdelijk tussen de EU en Canada te verplaatsen. Hierdoor wordt het voor Europese bedrijven gemakkelijker om activiteiten in Canada uit te oefenen. Het wordt ook gemakkelijker voor verleners van professionele diensten om tijdelijk juridische of boekhoudkundige diensten, diensten op het gebied van architectuur of soortgelijke diensten te verlenen.

Betere mogelijkheden voor Europese ondernemingen om klantenservice te verlenen

Door de CETA wordt het voor EU-ondernemingen gemakkelijker om uitrusting, machines en software uit te voeren omdat de ondernemingen onderhoudsingenieurs en andere specialisten mogen uitzenden voor het verlenen van klantenservice en aanverwante diensten.

Toegang tot openbare aanbestedingen in Canada

Canada heeft zijn overheidsaanbestedingen voor bedrijven uit de EU in grotere mate opengesteld dan voor om het even welke andere handelspartner. Bedrijven uit de EU zullen als eerste niet-Canadese ondernemingen kunnen inschrijven op opdrachten voor het aanbieden van goederen en diensten, niet alleen op federaal niveau maar ook op het niveau van de provincies en gemeenten. De omvang van de provinciale aanbestedingsmarkt in Canada wordt dubbel zo groot geschat als de federale aanbestedingsmarkt.

Het vermijden van de kosten in verband met dubbele tests

De EU en Canada zijn overeengekomen om elkaars conformiteitsbeoordelingscertificaten voor producten zoals elektrische goederen, elektronische apparatuur, radioapparatuur, speelgoed, machines of meetapparatuur te aanvaarden. Dit betekent dat een conformiteitsbeoordelingsinstantie in de EU de EU-producten die naar Canada worden uitgevoerd volgens de Canadese voorschriften kan testen en vice versa. Zo wordt vermeden dat beide zijden dezelfde tests uitvoeren en zouden de kosten voor zowel ondernemingen als consumenten aanzienlijk worden verlaagd. Dit komt met name ten goede aan kleine ondernemingen waarvoor tweemaal betalen voor dezelfde test onoverkomelijk kan zijn. Hoewel deze regeling niet zo ver gaat als de wijze waarop de EU binnen haar grenzen werkt, is dit toch een zeer grote stap voorwaarts wat de internationale overeenkomsten van de EU betreft.

Betere bescherming van innovaties en creatieve werken uit de EU

De CETA zal inzake intellectuele-eigendomsrechten zorgen voor een gelijk spelveld tussen Canada en de EU. Met de overeenkomst worden de bescherming van auteursrechten (aanpassing aan de EU-regels inzake bescherming van technische voorzieningen en het beheer van digitale rechten, alsmede inzake de aansprakelijkheid van aanbieders van internetdiensten) en de handhaving (met name door te voorzien in de mogelijkheid om voorlopige maatregelen te treffen en rechterlijke bevelen uit te vaardigen tegen tussenpersonen die betrokken zijn bij inbreuk makende handelingen) versterkt. De wijze waarop het Canadees systeem voor intellectuele-eigendomsrechten de octrooien voor farmaceutische producten van de EU beschermt, zal dankzij de CETA verbeteren. Canada heeft er ook mee ingestemd dat zijn grensmaatregelen aan te scherpen tegen nagemaakte merkartikelen, onrechtmatig gereproduceerde goederen waarop een auteursrecht rust en goederen met een nagemaakte geografische aanduiding.

Marktvoordeel voor de producenten van traditionele Europese producten

Tal van kleine en middelgrote ondernemingen die actief zijn in de handel in landbouwproducten zullen profiteren van het feit dat Canada ermee heeft ingestemd om 143 geografische aanduidingen voor hoogwaardige Europese producten, zoals Roquefort, balsamicoazijn uit Modena, Goudakaas en vele andere, te beschermen.

Engagement voor duurzame ontwikkeling

Met de CETA bevestigen de EU en Canada hun engagement voor duurzame ontwikkeling. Zij zijn het er over eens dat handel en investeringen niet ten koste zouden mogen gaan van milieubescherming en arbeidsrechten maar deze juist zou moeten bevorderen. De EU en Canada zijn vastbesloten om ervoor te zorgen dat de CETA helpt waarborgen dat economische groei, sociale ontwikkeling en milieubescherming elkaar versterken. De CETA bundelt de verplichtingen van de EU en Canada met betrekking tot de internationale regels op het gebied van werknemersrechten en milieubescherming, en bedelt een belangrijke rol toe aan het maatschappelijk middenveld in de EU en Canada dat moet meewerken aan de uitvoering van de CETA-verbintenissen op deze gebieden. De CETA voorziet ook in een procedure voor het beslechten van geschillen, met inbegrip van overleg op overheidsniveau en een deskundigenpanel.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de ondertekening namens de Europese Unie van de Brede Economische en Handelsovereenkomst tussen Canada, enerzijds, en de Europese Unie en haar lidstaten, anderzijds

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 91, artikel 100, lid 2, en artikel 207, lid 4, eerste alinea, in samenhang met artikel 218, lid 5,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op 24 april 2009 heeft de Raad de Commissie gemachtigd onderhandelingen te openen over een Brede Economische en Handelsovereenkomst met Canada.
- (2) De onderhandelingen zijn afgerond en de overeenkomst moet namens de Unie worden ondertekend, onder voorbehoud van de voltooiing van de procedures die noodzakelijk zijn voor de sluiting ervan op een latere datum.
- (3) Overeenkomstig artikel 30.6, lid 1, ervan mag de overeenkomst geen rechten of verplichtingen inhouden die rechtstreeks voor de rechterlijke instanties van de Unie of van de lidstaten kunnen worden ingeroepen,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Er wordt machtiging verleend voor de ondertekening namens de Unie van de Brede Economische en Handelsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Canada, anderzijds, onder voorbehoud van de sluiting ervan.

De tekst van de overeenkomst is aan dit besluit gehecht.

Artikel 2

De voorzitter van de Raad wordt gemachtigd de persoon aan te wijzen die bevoegd is de overeenkomst, onder voorbehoud van de sluiting ervan, namens de Unie te ondertekenen.

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking op de dag waarop het wordt vastgesteld.

Gedaan te Straatsburg,

Voor de Raad

De voorzitter

FINANCIEEL MEMORANDUM

1. KADER VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

- 1.1. Benaming van het voorstel/initiatief
- 1.2. Betrokken beleidsterrein(en) in de ABM/ABB-structuur
- 1.3. Aard van het voorstel/initiatief
- 1.4. Doelstelling(en)
- 1.5. Motivering van het voorstel/initiatief
- 1.6. Duur en financiële gevolgen
- 1.7. Beheersvorm(en)

2. BEHEERSMAATREGELEN

- 2.1. Regels inzake het toezicht en de verslagen
- 2.2. Beheers- en controlesysteem
- 2.3. Maatregelen ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden

3. GERAAMDE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

- 3.1. Rubriek(en) van het meerjarige financiële kader en betrokken begrotingsonderde(e)l(en) voor uitgaven
- 3.2. Geraamde gevolgen voor de uitgaven
  - 3.2.1. *Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de uitgaven*
  - 3.2.2. *Geraamde gevolgen voor de beleidskredieten*
  - 3.2.3. *Geraamde gevolgen voor de administratieve kredieten*
  - 3.2.4. *Verenigbaarheid met het huidige meerjarige financiële kader*
  - 3.2.5. *Bijdragen van derden*
- 3.3. Geraamde gevolgen voor de ontvangsten

FINANCIEEL MEMORANDUM

1. KADER VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

1.1. Benaming van het voorstel/initiatief

Brede Economische en Handelsovereenkomst (CETA)

1.2. Betrokken beleidsterrein(en) in de ABM/ABB-structuur³

20.02 — Handelsbeleid

1.3. Aard van het voorstel/initiatief

Het voorstel/initiatief betreft **een nieuwe actie**

Het voorstel/initiatief betreft **een nieuwe actie na een proefproject/een voorbereidende actie**⁴

Het voorstel/initiatief betreft **de verlenging van een bestaande actie**

Het voorstel/initiatief betreft **een actie die wordt omgebogen naar een nieuwe actie**

1.4. Doelstelling(en)

1.4.1. *De met het voorstel/initiatief beoogde strategische meerjarendoelstelling(en) van de Commissie*

Het voorstel kan worden ingedeeld bij de eerste van de tien Juncker-prioriteiten: banen, groei en investeringen.

1.4.2. *Specifieke doelstelling(en) en betrokken ABM/ABB-activiteit(en)*

Specifieke doelstelling nr.

1

Betrokken ABM/ABB-activiteit(en)

20.02 — Handelsbeleid

³ ABM: activity-based management - ABB: activity-based budgeting.

⁴ In de zin van artikel 54, lid 2, onder a) of b), van het Financieel Reglement.

1.4.3. Verwachte resulta(a)t(en) en gevolg(en)

Vermeld de gevolgen die het voorstel/initiatief zou moeten hebben op de begunstigden/doelgroepen.

De CETA zal tastbare voordelen voor de Europese consumenten en bedrijven opleveren door de afschaffing of vermindering van de douanerechten.

De bepalingen van de CETA-overeenkomst met budgettaire gevolgen hebben betrekking op het opzetten en functioneren van het stelsel van investeringsgerechten (ICS).

De oprichting van het nieuwe stelsel van investeringsgerechten komt tegemoet aan de hoge verwachtingen van de burgers en het bedrijfsleven over een eerlijker, transparanter en geïnstitutionaliseerd systeem voor de beslechting van investeringsgeschillen.

Daarnaast zal de overeenkomst gevolgen hebben voor de douanerechten (zie 3.3).

1.4.4. Resultaat- en effectindicatoren

Vermeld de indicatoren aan de hand waarvan kan worden nagegaan in hoeverre het voorstel/initiatief is uitgevoerd.

Het behoud of de verbetering van de handels- en investeringsstromen tussen de EU en Canada.

1.5. Motivering van het voorstel/initiatief

1.5.1. Behoeft(e)n waarin op korte of lange termijn moet worden voorzien

Het behoud of de verbetering van de handels- en investeringsstromen tussen de EU en Canada.

1.5.2. Toegevoegde waarde van de deelname van de EU

Canada is een van de oudste en belangrijkste strategische partners van de EU wereldwijd. Wij hebben een lange geschiedenis van gedeelde waarden en werken daarom nauw samen aan veel wereldwijde uitdagingen, zoals milieu, klimaatverandering, veiligheid van de energievoorziening, regionale stabiliteit enz. Canada is de elfde economie ter wereld en de op elf na grootste handelspartner van de EU. Dankzij de CETA zullen Europese bedrijven de beste behandeling krijgen die Canada ooit aan handelspartners heeft aangeboden, zodat voor EU-ondernemers gelijke mededingingsvoorwaarden ontstaan op de Canadese markt. Door het openstellen van de markten moet de CETA de economische groei en werkgelegenheid in de EU ondersteunen en voor de Europese consument bijkomende voordelen opleveren.

1.5.3. Nuttige ervaring die bij soortgelijke activiteiten in het verleden is opgedaan

N.v.t.

1.5.4. Verenigbaarheid en eventuele synergie met andere passende instrumenten

N.v.t.

1.6. Duur en financiële gevolgen

- Voorstel/initiatief met een **beperkte geldigheidsduur**
  - Voorstel/initiatief is van kracht vanaf [DD/MM]JJJJ tot en met [DD/MM]JJJJ
  - Financiële gevolgen vanaf JJJJ tot en met JJJJ
- Voorstel/initiatief met een **onbeperkte geldigheidsduur**
  - Uitvoering met een opstartperiode vanaf 2017 (onder voorbehoud van bekrachtiging door de Raad en het Europees Parlement),
  - gevolgd door een volledige uitvoering.

1.7. Beheersvorm(en)⁵

- Direct beheer** door de Commissie
  - door haar diensten, waaronder het personeel in de delegaties van de Unie;
  - door de uitvoerende agentschappen.
- Gedeeld beheer** met lidstaten
- Indirect beheer** door begrotingsuitvoeringstaken te delegeren aan:
  - derde landen of de door hen aangewezen organen;
  - internationale organisaties en hun agentschappen (geef aan welke);
  - de EIB en het Europees Investeringsfonds;
  - de in de artikelen 208 en 209 van het Financieel Reglement bedoelde organen;
  - publiekrechtelijke organen;
  - privaatrechtelijke organen met een openbardienstverleningstaak, voor zover zij voldoende financiële garanties bieden;
  - privaatrechtelijke organen van een lidstaat, waaraan de uitvoering van een publiek-privaat partnerschap is toevertrouwd en die voldoende financiële garanties bieden;
  - personen aan wie de uitvoering van specifieke maatregelen op het gebied van het GBVB in het kader van titel V van het VEU is toevertrouwd en die worden genoemd in de betrokken basishandeling.
- *Verstrek, indien meer dan een beheersvorm is aangekruist, extra informatie onder "Opmerkingen".*

Opmerkingen

Een bijdrage wordt gegeven aan een "*bestaande structuur*" (namelijk het Icsid), zodat deze de voorschotten die aan de rechters van het ICS moeten worden betaald, kan kanaliseren. Alleen wanneer een geschil ontstaat, kunnen vergoedingen voor het beheer van het dossier verschuldigd zijn, de diensten van het Icsid als secretariaat zijn verder gratis.

⁵ Nadere gegevens over de beheersvormen en verwijzingen naar het Financieel Reglement zijn beschikbaar op BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

2. BEHEERSMAATREGELEN

2.1. Regels inzake het toezicht en de verslagen

Vermeld frequentie en voorwaarden.

Overeenkomstig de bepalingen van de met de betrokken organisatie gesloten kaderovereenkomst.

2.2. Beheers- en controlesysteem

2.2.1. Mogelijke risico's

Overeenkomstig de bepalingen van de met de betrokken organisatie gesloten kaderovereenkomst.

2.2.2. Informatie over het ingestelde systeem voor interne controle

Overeenkomstig de bepalingen van de met de betrokken organisatie gesloten kaderovereenkomst. Met name de desbetreffende controleregels.

2.2.3. Raming van de kosten en baten van de controles en evaluatie van het verwachte foutenrisico

Gezien de geraamde financiële gevolgen kunnen geen substantiële kwantificeerbare kosten of baten worden vastgesteld. De bijdrage maakt deel uit van het algemene controlesysteem van DG Handel. Met betrekking tot niet-kwantificeerbare voordelen.

2.3. Maatregelen ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden

Vermeld de bestaande en geplande preventie- en beschermingsmaatregelen.

Overeenkomstig de bepalingen van de met de betrokken organisatie gesloten kaderovereenkomst. Bovendien zal de fraudebestrijdingsstrategie van DG Handel, die een speciaal hoofdstuk over financieel beheer bevat, van toepassing zijn.

3. GERAAMDE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

3.1. Rubriek(en) van het meerjarige financiële kader en betrokken begrotingsonderde(e)l(en) voor uitgaven

- Bestaande begrotingsonderdelen

In volgorde van de rubrieken van het meerjarige financiële kader en de begrotingsonderdelen.

Rubriek van het meerjarige financiële kader	Begrotingsonderdeel	Soort krediet	Bijdrage			
	Nummer 4	GK/NGK ⁶	van EVA-landen ⁷	van kandidaat-lidstaten ⁸	van derde landen	in de zin van artikel 21, lid 2, onder b), van het Financieel Reglement
	20.0201	GK	NEE	NEE	NEE	NEE

- Te creëren nieuwe begrotingsonderdelen

In volgorde van de rubrieken van het meerjarige financiële kader en de begrotingsonderdelen.

Rubriek van het meerjarige financiële kader	Begrotingsonderdeel	Soort krediet	Bijdrage			
	Nummer N.v.t.	GK/NGK	van EVA-landen	van kandidaat-lidstaten	van derde landen	in de zin van artikel 21, lid 2, onder b), van het Financieel Reglement
	N.v.t.		JA/NEE	JA/NEE	JA/NEE	JA/NEE

⁶ GK = gesplitste kredieten/NGK = niet-gesplitste kredieten.

⁷ EVA: Europese Vrijhandelsassociatie.

⁸ Kandidaat-lidstaten en, in voorkomend geval, potentiële kandidaat-lidstaten van de Westelijke Balkan.

3.2. Geraamde gevolgen voor de uitgaven

3.2.1. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de uitgaven

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Rubriek van het meerjarige financiële kader	Nummer	4
--	--------	---

DG: Handel			Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020	Vul zoveel jaren in als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)			TOTAAL
• Beleidskredieten										
Nummer begrotingsonderdeel 20.0201	Vastleggingen	(1)	0,500	0,500	0,500	0,500				2,000
	Betalingen	(2)	0,500	0,500	0,500	0,500				2,000
Nummer begrotingsonderdeel	Vastleggingen	(1a)	-	-	-	-				
	Betalingen	(2a)	-	-	-	-				
Uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten ⁹			0	0	0	0				
Nummer begrotingsonderdeel		(3)								
TOTAAL kredieten voor DG Handel	Vastleggingen	=1+1a +3	0,500	0,500	0,500	0,500				2,000
	Betalingen	=2+2a +3	0,500	0,500	0,500	0,500				2,000

⁹ Technische en/of administratieve bijstand en uitgaven ter ondersteuning van de uitvoering van programma's en/of acties van de EU (vroegere "BA"-onderdelen), onderzoek door derden, eigen onderzoek.

• TOTAAL beleidskredieten	Vastleggingen	(4)	0,500	0,500	0,500	0,500				2,000
	Betalingen	(5)	0,500	0,500	0,500	0,500				2,000
• TOTAAL uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten		(6)	0	0	0	0				
TOTAAL kredieten voor RUBRIEK 4 van het meerjarige financiële kader	Vastleggingen	=4+6	0,500	0,500	0,500	0,500				2,000
	Betalingen	=5+6	0,500	0,500	0,500	0,500				2,000

Wanneer het voorstel/initiatief gevolgen heeft voor meerdere rubrieken

• TOTAAL beleidskredieten	Vastleggingen	(4)								
	Betalingen	(5)								
• TOTAAL uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten		(6)								
TOTAAL kredieten onder de RUBRIEKEN 1 tot en met 4 van het meerjarige financiële kader (referentiebedrag)	Vastleggingen	=4+6								
	Betalingen	=5+6								

Rubriek van het meerjarige financiële kader	5	"Administratieve uitgaven"
--	----------	----------------------------

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

		Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020	Vul zoveel jaren in als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)			TOTAAL
DG: Handel									
• Personele middelen		0,134	0,134	0,134	0,134				0,536
• Andere administratieve uitgaven		0	0	0	0				
TOTAAL DG Handel	Kredieten	0,134	0,134	0,134	0,134				0,536

TOTAAL kredieten voor RUBRIEK 5 van het meerjarige financiële kader	(totaal vastleggingen = totaal betalingen)	0,134	0,134	0,134	0,134				0,536
--	---	-------	-------	-------	-------	--	--	--	--------------

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

		Jaar N ¹⁰	Jaar N+1	Jaar N+2	Jaar N+3	Vul zoveel jaren in als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)			TOTAAL
TOTAAL kredieten onder de RUBRIEKEN 1 tot en met 5 van het meerjarige financiële kader	Vastleggingen	0,634	0,634	0,634	0,634				2,536
	Betalingen	0,634	0,634	0,634	0,634				2,536

¹⁰ Het jaar N is het jaar waarin met de uitvoering van het voorstel/initiatief wordt begonnen.

3.2.2. Geraamde gevolgen voor de beleidskredieten

- Voor het voorstel/initiatief zijn geen beleidskredieten nodig
- Voor het voorstel/initiatief zijn beleidskredieten nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven:

Vastleggingskredieten, in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Vermeld doelstellingen en outputs ↓			Jaar 2017		Jaar 2018		Jaar 2019		Jaar 2020		Vul zoveel jaren in als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)						TOTAAL		
	OUTPUTS																		
	Soort ¹¹	Gem. kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Totaal aantal
SPECIFIEKE DOELSTELLING NR. 1 ¹² ...			Functioneren van de ICS																
- Output	Secretariaat		1	0,500		0,500		0,500		0,500									
- Output	Zaak (Zaken)			-		p.m.		p.m.		p.m.									
- Output																			
Subtotaal voor specifieke doelstelling nr. 1				0,500		0,500		0,500		0,500									
SPECIFIEKE DOELSTELLING NR. 2...																			
- Output																			
Subtotaal voor specifieke doelstelling nr. 2																			
TOTALE KOSTEN				0,500		0,500		0,500		0,500									

¹¹ Outputs zijn de te verstrekken producten en diensten (bv. aantal gefinancierde studentenuitwisselingen, aantal km aangelegde wegen enz.).

¹² Zoals beschreven in punt 1.4.2. "Specifieke doelstelling(en)...".

3.2.3. Geraamde gevolgen voor de administratieve kredieten

3.2.3.1. Samenvatting

- Voor het voorstel/initiatief zijn geen administratieve kredieten nodig
- Voor het voorstel/initiatief zijn administratieve kredieten nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven:

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

	Jaar N ¹³	Jaar N+1	Jaar N+2	Jaar N+3	Vul zoveel jaren in als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)				TOTAAL
--	----------------------	----------	----------	----------	---	--	--	--	--------

RUBRIEK 5 van het meerjarige financiële kader									
Personele middelen	0,134	0,134	0,134	0,134					0,536
Andere administratieve uitgaven	0	0	0	0					
Subtotaal RUBRIEK 5 van het meerjarige financiële kader									

Buiten RUBRIEK 5¹⁴ van het meerjarige financiële kader									
Personele middelen									
Andere administratieve uitgaven									
Subtotaal buiten RUBRIEK 5 van het meerjarige financiële kader									

TOTAAL	0,134	0,134	0,134	0,134					0,536
---------------	-------	-------	-------	-------	--	--	--	--	--------------

De benodigde kredieten voor personeel en andere administratieve uitgaven zullen worden gefinancierd uit de kredieten van het DG die reeds voor het beheer van deze actie zijn toegewezen en/of binnen het DG zijn herverdeeld, eventueel aangevuld met middelen die in het kader van de jaarlijkse toewijzingsprocedure met inachtneming van de budgettaire beperkingen aan het beherende DG kunnen worden toegewezen.

¹³ Het jaar N is het jaar waarin met de uitvoering van het voorstel/initiatief wordt begonnen.

¹⁴ Technische en/of administratieve bijstand en uitgaven ter ondersteuning van de uitvoering van programma's en/of acties van de EU (vroegere "BA"-onderdelen), onderzoek door derden, eigen onderzoek.

3.2.3.2. Geraamde personeelsbehoeften

- Voor het voorstel/initiatief zijn geen personele middelen nodig
- Voor het voorstel/initiatief zijn personele middelen nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven:

Raming in voltijdequivalenten

	Jaar N	Jaar N+1	Jaar N+2	Jaar N+3	Vul zoveel jaren in als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)		
•Posten opgenomen in de lijst van het aantal ambten (ambtenaren en tijdelijke functionarissen)							
XX 01 01 01 (zetel en vertegenwoordigingen van de Commissie)	1	1	1	1			
XX 01 01 02 (delegaties)							
XX 01 05 01 (onderzoek door derden)							
10 01 05 01 (eigen onderzoek)							
•Extern personeel (in voltijdequivalenten VTE)¹⁵							
XX 01 02 01 (AC, END, INT van de "totale financiële middelen")							
XX 01 02 02 (AC, AL, END, INT en JED in de delegaties)							
XX 01 04 jj¹⁶	- zetel						
	- delegaties						
XX 01 05 02 (AC, END, INT – onderzoek door derden)							
10 01 05 02 (AC, END, SNE – eigen onderzoek)							
Ander begrotingsonderdeel (te vermelden)							
TOTAAL	1	1	1	1			

XX is het beleidsterrein of de begrotingstitel.

Voor de benodigde personele middelen zal een beroep worden gedaan op het personeel van het DG dat reeds voor het beheer van deze actie is toegewezen en/of binnen het DG is herverdeeld, eventueel aangevuld met middelen die in het kader van de jaarlijkse toewijzingsprocedure met inachtneming van de budgettaire beperkingen aan het behorende DG kunnen worden toegewezen.

Beschrijving van de uit te voeren taken:

Ambtenaren en tijdelijk personeel	Controle van het functioneren van de ICS/Afhandeling van zaken
Extern personeel	

¹⁵ AC = Agent Contractuel (arbeidscontractant); AL = Agent Local (plaatselijk functionaris); END = Expert National Détaché (gedetacheerd nationaal deskundige); INT= Intérimaire (uitzendkracht); JED= Jeune Expert en Délégation (jonge deskundige in delegaties).

¹⁶ Subplafond voor extern personeel uit beleidskredieten (vroegere "BA"-onderdelen).

3.2.4. Verenigbaarheid met het huidige meerjarige financiële kader

- Het voorstel/initiatief is verenigbaar met het huidige meerjarige financiële kader
- Het voorstel/initiatief vergt herprogrammering van de betrokken rubriek van het meerjarige financiële kader

Zet uiteen welke herprogrammering nodig is, onder vermelding van de betrokken begrotingsonderdelen en de desbetreffende bedragen.
[...]

- Het voorstel/initiatief vergt toepassing van het flexibiliteitsinstrument of herziening van het meerjarige financiële kader

Zet uiteen wat nodig is, onder vermelding van de betrokken rubrieken en begrotingsonderdelen en de desbetreffende bedragen.
[...]

3.2.5. Bijdragen van derden

- Het voorstel/initiatief voorziet niet in medefinanciering door derden
- Het voorstel/initiatief voorziet in medefinanciering, zoals hieronder wordt geraamd:

Kredieten in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

	Jaar N	Jaar N+1	Jaar N+2	Jaar N+3	Vul zoveel jaren in als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)			Totaal
Medefinancieringsbron: <i>Canadese overheid</i>	0,500	0,500	0,500	0,500				2,000
TOTAAL medegefinancierde kredieten	0,500	0,500	0,500	0,500				2,000

3.3. Geraamde gevolgen voor de ontvangsten

- Het voorstel/initiatief heeft geen financiële gevolgen voor de ontvangsten
- Het voorstel/initiatief heeft de hieronder beschreven financiële gevolgen:
  - voor de eigen middelen
  - voor de diverse ontvangsten

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten:	Voor het lopende begrotingsjaar beschikbare kredieten (B2016)	Gevolgen van het voorstel/initiatief ¹⁷					
		Jaar N	Jaar N+1	Jaar N+2	.....	Jaar N+7	Vul zoveel jaren in als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)
Artikel 120 — Douanerechten	<i>18 465,30</i>	 311					

Voor de diverse ontvangsten die worden "toegewezen", vermeld het (de) betrokken begrotingsonderde(e)l(en) voor uitgaven.

[...]

Vermeld de wijze van berekening van de gevolgen voor de ontvangsten.

Het totale verlies aan rechten is berekend op basis van de gegevens van 2015. De budgettaire gevolgen hiervan zal 311 miljoen EUR bedragen (80 % van 390 miljoen EUR). Deze verliezen worden over in totaal zeven jaar gespreid. Bij de inwerkingtreding van de overeenkomst zal de EU 97,7 % van de EU-tarieflijnen afschaffen en daarna wordt stapsgewijs binnen 3, 5 of 7 jaar nogmaals 1 % van de tarieflijnen voor de invoer van goederen van oorsprong uit Canada afgeschaft.

¹⁷ Voor traditionele eigen middelen (douanerechten en suikerheffingen) moeten nettobedragen worden vermeld, d.w.z. na aftrek van 25 % aan inningskosten.